

ЖИТТЯ ПІСЛЯ АТО

Найважче випробування, як кажуть самі військовослужбовці, які побували в зоні АТО, – повернутися зати́м до мирного життя. Бо лікувати доводиться не тільки фізичні, а й психологічні травми, боротися з чиновницькою бюрократією. Адже нерідко, що найобразливіше, військовим доводиться буквально добиватися надання статусу учасників бойових дій та доводити, що вони справді перебували в зоні проведення антитерористичної операції та боронили Україну.

Добровольцем рік назад зголосився стати на захист територіальної цілісності України й 32-річний Роман Полюхович з села Вичівка. Маючи певні навички з часів своєї строкової служби у десантних військах, він ще під час першої

установки) були, щоб належним чином відбиватися, а в нас одне лише легке озброєння – автомати та кулемети, за винятком кількох ручних гранатометів та АГСів, а з важкої техніки – лише один БРДМ на весь батальйон. З автоматами проти артилерії, не попереш, тож там ми потрапили, як то кажуть, з корабля на бал. А 1 серпня 2014 року взагалі вважаю своїм другим днем народження – сепаратисти під Амвросіївкою понад дві години безперервно гатили по наших позиціях з “Градів”, мінометів та САУ, зрівнюючи все довкола із землею. Дуже великі втрати тоді понесла 72-га бригада. У нас, слава Богу, втрат не було, лише поранені і контужені вибухами. Хоча одного свого бійця ми ледве не втратили – під час обст-

ДЕМОБІЛІЗОВАНІ ВОЇНИ

хтось з штабного начальства “зливав” їм цю інформацію. Свою ж 1-шу роту ми жартома називали штрафбатом, бо її часто кидали на найважчі ділянки. Можливо через те, що в її складі були і колишні спецназівці, десантники, прикордонники тощо. Одним словом, досвідчені бійці, які без наказу ніколи не відступали назад. У нас один спецназівець був навіть з севастопільського “Беркуту”. Він завжди говорив, що головне правило на війні: залишитися самому живим, допомогти товаришу в біді і найголовніше – виконати бойове завдання. Цьому правилу ми і слідували протягом усього перебування в АТО. А виживати і виходити неушкодженими з різних передряг нам допомагала віра в Бога – всі ми вірили і мо-

сках, він ще під час першої хвилі мобілізації добровільно пішов у 2-й батальйон територіальної оборони "Горинь" і, пройшовши навчання на Рівненському полігоні, на початку літа 2014 року був направлений зі своїм підрозділом в зону АТО. Після року служби там, нашого земляка нещодавно демобілізували, тож зараз він потроху звикає до життя без війни і вчиться жити з набутим на Донбасі бойовим досвідом.

- Перші тижні мого перебування на "гражданці" не були простими, - зізнається Роман, з яким ми зустрілись і поспілкувались у досить невимушеній обстановці. - Адже, за рік пе-

не втрачав під час обстрілу ворожий снаряд рвонув біля його укриття і він, розгубившись, замість того, щоб сховатися в сусідньому бліндажі, побіг посеред розривів мін та снарядів. Лише дивом уцілів, тож ми потім, коли все стихло, не знали, що з ним робити - радіти з того, що живим залишився, чи бити... Пізніше ми дізнались, що під Амвросіївкою ми стояли за гарматне м'ясо - поки наша 1-ша рота батальйону, в якій я був, та ще близько півсотні бійців 72-ої бригади (разом 150 чоловік) тримали там оборону - наші підрозділи за цей час встигли укомплектуватися. Проте, якби бойовики

в Бога - всі ми брилимо-лились, щоб повернутися звідти живими, і Бог нас беріг... Щодо забезпечення батальйону одягом, продукцією та іншими необхідними речами - велике спасибі нашим волонтерам. Особливо велика подяка і низький уклін сім'ї Кириковичів із Зарічного. Вони - справжні патріоти.

Загалом, за рік служби на Донбасі було всяке: одного разу ми навіть заблукали і ледве не заїхали на територію Росії - добре, що прикордонний знак вчасно помітили і повернули назад. Залишився в пам'яті і випадок, коли хлопці з нашого батальйону "Горинь" зайшли на одне по-

блем з наданням статусу у нього не було, тоді як деякі з його товаришів змушені були по кілька разів повторно збирати і подавати документи. Нещодавно Роман повернувся із Клеванського госпіталю для ветеранів війни, де він проходив реабілітацію. Війна на Донбасі хоч і змінила його характер, але не зламала, тож нині він вчиться жити у мирній буденності та думає про майбутнє. Зокрема, планує невдовзі одружитися. Його наречена, до речі, з Донеччини, з міста Слов'янськ. А познайомились вони взимку, під час його служби в АТО, в поїзді - Роман повертався тоді з

ребування в АТО, вже звук, що там весь час щось вибухає, свистить, стріляє і потрібно постійно бути готовим до всього, а тут, в мирному житті – тиша, до якої важко адаптуватися. Кинуть десь хлопчачки, балуючись, петарду – уже шукаю небезпеку і перебуваю на сторожі, заgrimить вночі десь далеко гроза – теж схоплююсь... Загалом, після всього пережитого, побаченого і відчутого на Донбасі, не так легко відійти – надто багато було там різних потрясінь, емоцій, адреналіну і страху. Взяти хоча б нашу першу точку – Амвросіївку, що за 15км від кордону з Росією і куди направили наш батальйон після полігону. Нині це територія так званої ДНР. Коли заїхали туди, то хлопці з 72-ої окремої механізованої бригади, які теж несли там охорону, були в шоці: “Куди ви їдете без броні, на шкільних автобусах? Там – справжнє пекло, з якого ми самі ледве вирвались...” У них хоч танки і “савушки” (самохідні артилерійські

дізналися, що ми такими малими силами утримуємо позиції, вони б давно прорвали нашу оборону (“сепари” були впевнені, що їм протистоять цільні бригада і батальйон). Загалом, протягом серпня 2014 року наш підрозділ не раз потрапляв під системні обстріли з реактивної артилерії. Тож, якось денеерівські бойовики навіть розмістили в інтернеті чутку про знищення батальйону “Горинь”, що не відповідало дійсності. Нас тоді безперервно крили “Градами” та “Ураганми” і “сепари”, гадаючи, що ми загинули під їхнім вогнем, написали в інтернеті, що батальйон “Горинь” відправили до Саші Білого, тобто знищили. Відтак, деякий час ми для всіх були мертвими, поки не спростували цю дезінформацію. А найбільш здивовані були самі сепаратисти, що “гориничі” – так вони нас називали, виявилися такими живучими. Як вони дізнались про назву нашого батальйону і що ми з Рівненщини та інші деталі – невідомо. Очевидно,

двір’я попити води. То терористи, дізнавшись, розстріляли за це господарів – літніх чоловіка і жінку. Ось так вони воювали – проти своїх же місцевих, мирних жителів. Тож, перемога над денеерівськими терористами нам самим Богом суджена і вона, рано чи пізно, буде за нами. Для цього лише потрібне нормальне командування, це основне, дисципліна і відповідні військова техніка та озброєння...

Після Амвросіївки були ще три “гарячі точки”, куди направляли їхній батальйон “Горинь”. Роман Полюхович весь час виконував обов’язки стрільця-гранатометника, мав позивні “Сова”, “Лісник”, “ДВД”. Останній позивний отримав як колишній воїн-десантник. Демобілізувавшись, Роман Полюхович повернувся додому, в інше життя – мирне, тихе і розмірене. Вже вдома отримав статус учасника бойових дій. Каже, що про це подбав завчасно: поробив усі необхідні ксерокопії з документів, тож особливих про-

Роман повертався тоді з короткої відпустки, а Наталя їхала з Києва додому. Обое приглянулись один одному і хлопець попросив її телефон, який записав на 20-гривневій банкноті. І весь час потім беріг цю “двадцятку”. Спочатку вони спілкувались по телефону, а згодом, коли батальйон “Горинь” дислокувався у Краматорську, Роман побував у неї в гостях, познайомився з її батьками. Каже, що вся її сім’я проукраїнськи налаштована і гарно прийняла його. Тепер ось очікує приїзду нареченої у Вичівку, для знайомства зі своїми батьками. Після одруження обое планують жити в Слов’янську – там Роман уже навіть місце роботи підшукав. Тож, дай Боже, щоб у них все склалося добре. А ще хотілося, щоб і держава, і вся громадськість створили для всіх демобілізованих бійців АТО максимально сприятливі умови для повернення в мирне життя.

Записав
Сергій ТИШКОВЕЦЬ